

Det Sydslesvigske Samråd

SEKRETARIATET
(5/2012)

Protokol over

Møde i Det Sydslesvigske Samråd tirsdag den 11. december 2012 kl. 18.30 på Flensborghus

Til stede: Steen Schröder, Jens A. Christiansen, Christian Jürgensen, Alice Feddersen, Peter Lynggaard Jacobsen, Viggo Jacobsen, Jytte Nickelsen, Per Gildberg, Anders Molt Ipsen, Jacob Ørsted, Stine Døssing, Lisbeth Mikkelsen-Buhl, Thorsten Kjærsgaard, Manfred Nissen, Inger Marie Christensen, Flemming Birkemose, Horst Schneider, Gerd Pickardt, Kirsten la Cour, Flemming Meyer, Rüdiger Schulze, Martin Lorenzen, Henrik Becker-Christensen

Afbud: Dieter Paul Küssner, Randi Kuhnt, Jørgen Köhl, Jörgen Jensen Hahn

Protokolfører: Jette Hanisch

Dagsorden:

1. Valg af ordstyrer
2. Spørgetid
3. Godkendelse af protokollen af 18. september 2012
4. Fastlæggelse af den endelige dagsorden
5. Meddelelser
6. Klagerne mod SSW's fritagelse fra 5 % spærregrensen v/SSW
7. Landsmødets forslag om en undersøgelse af etablering af et Sydslesvigting v/SSF
8. Orientering om Samrådets og SSF's kommunikations- og oplysningsprojekt v/SSF
9. Orientering om det danske mindretals stillingtagen til "Fünfter Bericht der Bundesrepublik Deutschland zu der Europäischen Charta der Regional- und Minderheitensprachen" v/SSF
10. Eventuelt
11. Lukket møde

1. Valg af ordstyrer

Jens A. Christiansen vælges som ordstyrer.

2. Spørgetid

Der er ingen spørgsmål.

3. Godkendelse af protokollen af 18. september 2012

Jytte Nickelsen: Gør opmærksom på, at konklusionerne vedr. dagsordenspunkterne 10. og 12. er misvisende, idet de ikke præcist nok gengiver det sagte.

Under dagsordenspunkt 10. kunne 2 af de i alt 3 citerede talere intet behov erkende for etablering af et fast koordineringsudvalg under Samrådet, hvorfor det er misvisende at konkludere, at man erkender, at der er et behov.

Under dagsordenspunkt 12. drøftedes spørgsmålet, om formand for biblioteksbestyrelsen André Pastorff må repræsentere biblioteket i Samrådet, når han samtidig er medlem af Skoleforeningens Styrelse. Dette forhindrer en passus i den gældende Samarbejdsaftale. Protokollen undlader at nævne, at 5 af i alt 8 citerede talere pegede på muligheden for en ændring af Samarbejdsaftalen.

Jens A. Christiansen:

- **Konklusion: Nej det gjorde man ikke. Samarbejdsaftalen skal i sin nuværende form overholdes.**

4. Fastlæggelse af den endelige dagsorden

Den udsendte dagsorden følges. Der er intet under punkt 11: Lukket møde.

5. Meddelelser

Viggo Jacobsen: Vi har lige oplevet det noget usædvanlige, at menigheden i Sporskifte har kåret en ikke-teolog - Thomas Hougesen - til menighedens nye præst fra 1. april 2013. - Der er afskedsgudstjeneste for biskop Niels Henrik Arendt den 17. februar 2013 kl. 14. - Som bekendt stiller Jacob Ørsted op til bispevalget i Haderslev Stift, men da de enkelte kandidater skal bruge 75 stillere, og de sydslesvigske menigheder ikke kan være stillere, bedes man opfordre venner og bekendte nord for grænsen hertil.

Jens A. Christiansen: I 2014 markeres 1864, og der er nedsat flere udvalg bl.a. under Museum Sønderjylland og Region Syddanmark, hvor jeg begge steder er med. Oversømarchen bliver ekstra markeret, og FUEV's kongres afholdes i Flensborg og Sønderborg for også at inddrage mindretallene. Der vil også foregå noget i Folketingets regi. Vi må overveje, om vi har særlige ønsker om markering af noget med relation til 1864. Vil kontakte Dansk Centralbibliotek, SdU og Nordisk Informationskontor.

Viggo Jacobsen: Jacob Plaettner bør markeres. Helligåndskirken var lazaret i begge krige, og han gjorde en kæmpe indsats.

Alice Feddersen: Tag kontakt til Jan Jessen, han har meget i støbeskeen sammen med den tyske side.

Jens A. Christiansen:

- **Konklusion: Beder Viggo Jacobsen om at sende nogle linjer om et eventuelt Jacob Plaettner-projekt.**

6. Klagerne mod SSW's fritagelse fra 5 % spærregrænsen v/SSW

Flemming Meyer: Der er indgivet 46 indsigelser – Verfassungsbeschwerden – over landdagsvalget i maj. De fleste er behandlet i landdagen og afvist, 6 klager over SSW's fritagelse fra 5 % spærregrænsen er gået videre til landsforfatningsdomstolen. Heraf er 4 indgivet af CDU-medlemmer, 1 af FDP og en af andre, en er senere trukket tilbage. Man siger, "der Gleichwert der Stimmen ist nicht gegeben" p.g.a. SSW's fritagelse fra spærregrænsen. Men vores fritagelse er ikke afgørende, det er derimod selve spærregrænsen. En anden indsigelse går på, at vi ikke længere er et mindretalsparti, da vi sidder i regeringen. Vi skal nu dokumentere, at vi er et mindretalsparti, og at der findes et mindretal. Vores meget grundige advokat har kigget på historien og fundet frem til, at fritagelsen fra spærregrænsen bunder i, at man i 50'erne hævdede den til 7,5 % for at trænge SSW ud af landdagen og i videste forstand afskaffe mindretallet. Det er klart, at CDU og FDP siger, at de ikke har noget med indsigelserne at gøre; disse kan kun indgives af enkeltpersoner og ikke af partier. Dette vil vi ikke diskutere i offentligheden. Dommen kan ikke ankes, og hvis vi vinder sagen, er vi styrkede. Responsum skal afleveres inden den 21. februar 2013, og sagen afgøres nok i august/september. Sagen kan ende på 3 måder: 1. valgloven skal ændres, og der udskrives nyvalg; 2. spærregrænsen hæves for SSW, så bliver vore mandater fordelt med 2 til CDU og 1 til SPD, og så blive uligheden endnu større; 3. mulighed er, at spærregrænsen afskaffes. Piratpartiet kommer med et lovforslag om afskaffelse af spærregrænsen og har forespurgt, om vi vil være med, men vi vælger at være neutrale.

Rüdiger Schulze: Indsigelsen fra Graf Keressenbrock er den bedst juridisk funderede og går på omfordeling af mandaterne, men vi går ud fra, at argumentationen ikke holder stik og indsigelsen afvises.

Martin Lorenzen: Det vil være logisk, hvis landdagen sender Piraternes lovforslag til 1. behandling og så afventer dommen.

JAC: Det er ikke bare et spørgsmål om SSW's fritagelse for spærregrænsen, det er hele den mindretalspolitiske dimension, der i givet fald forsvinder.

7. Landsmødets forslag om en undersøgelse af etablering af et Sydslevigtig v/SSF

Sten Schröder: SSF's ledelse var overrasket over Uwe Ehrichs forslag. Landsmødet har med stort flertal bestemt, at SSF bærer forslaget ind i Samrådet til drøftelse og videreudvikling. Forslaget er et forslag om at komme i gang og uden forudindtagethed overveje muligheden for at skabe en repræsentation for mindretallet, der også er autoriseret til at tale på mindretallets vegne, uden at forslaget fastlægger, hvem der skal gøre hvad. Forslaget er af både forretningsudvalg og hovedstyrelse taget til efterretning uden diskussion, idet det skal drøftes her.

Jens A. Christiansen: Hovedstyrelsen foreslog, at man indkalder til en Sydslesvig-konference med både drøftelser og ekspertudtalelser, for at få bredde i diskussionen.

Peter Lynggaard Jacobsen: Et enstemmigt kirkeråd har sagt nej til at nedsætte et udvalg, idet forslaget er for diffust.

Flemming Birkemose: Hvis der skal nedsættes et udvalg, skal dette selv definere fremgangsmåden. Vi skal bare bestemme, om der skal nedsættes et udvalg. Idéen er slet ikke så dårlig, men hvem er "almindelige medlemmer"? Er positiv overfor folk, der tænker nye tanker. Vi har mange "almindelige medlemmer" i SdU, problemet er blot, at disse ikke forstår, at vi repræsenterer dem. Jeg sagde: Vi har mange "almindelige medlemmer" i SdU, problemet er blot, at vi ikke har været i stand til at forklare, at vi repræsenterer dem.

Jens A. Christiansen: Almindelig må defineres som personer, der ikke sidder i centrale styrelser og organer. Hvis de findes, hvordan kan vi så motivere dem? Man kunne evt. finde et kontingent på 50-100 personer fra de forskellige foreningers styrelser og danne et udvalg; det må lægges ud til offentlig drøftelse.

Per Gildberg: Vi har også drøftet forslaget, diskussionen er ikke helt ny. Er dog overbevist om rigtigheden af den bestående struktur, hvormed vi aktiverer mange engagerede mennesker. "Almindelige" er en mærkelig formulering. Det er svært at forholde sig til forslaget, og hvem vil sidde i et forum uden kompetence? Er mere og mere overbevist om, at det er fantasi og står afvisende overfor forslaget.

Inger Marie Christensen: Vi har ikke drøftet det i SdU. I nogle situationer er det godt at have et gremium, der kan handle på mindretallets vegne, men denne opgave kunne også ligge i Samrådet. Min personlige mening er, at hvis vi siger ja til et udvalg, må vi som det første indkalde til en konference og hér finde folk, der vil sidde i udvalget.

Kirsten la Cour: Kan godt lide udtrykket "almindelige medlemmer". Der ligger ikke noget specielt fast i at undersøge muligheden. Vi må ikke glemme, at 76 delegerede på Landsmødet sagde, at det er spændende at drøfte forslaget.

Anders Molt Ipsen: Den, der har et mandat, har ret til at have en mening.

Gerd Pickardt: Uwe Ehrichs fremlæggelse på Landsmødet var forvirrende, han blandede mange ting sammen, men i grunden siger han, at budskabet ikke når ud til de almindelige medlemmer. Føler mig sat tilbage til den tid, hvor vi drøftede tænketanken, på en måde er der mange lighedspunkter.

Jens A. Christiansen: I grunden står der kun, at der er for stor afstand mellem de ledende organer og de almindelige medlemmer. Det er vigtigt for SSF, at vi tager forslaget seriøst.

Flemming Meyer: I dag er der ingen grundlag for at nedsætte et udvalg, ikke alle har drøftet det, så vi må tage det op på et senere tidspunkt.

Viggo Jacobsen: Når vi drøfter forslaget med vores bagland kan vi jo tage med, at Samrådet kan invitere til en konference.

Jens A. Christiansen:

- **Konklusion: Forslaget drøftes i de enkelte foreningers og institutioners bagland og tages op på mødet den 15. april.**

8. Orientering om Samrådets og SSF's kommunikations- og oplysningsprojekt v/SSF

Jens A. Christiansen: Behovet for øget kommunikation er steget. Vi har arbejdet med det i flere år, medieudvalget kom med et udkast, der dog ikke kom videre. Sydslesvigudvalget har nu fremhævet nødvendigheden af, at vi øger informationsindsatsen i Danmark. Generalkonsulen inviterede de folkebårne foreninger til et møde. Her besluttede man et

fælles projekt, hvor medieudvalgets udkast skal indbygges, og hvor vi får hjælp fra et professionelt bureau, der skal komme med en analyse og senere hjælpe med at omsætte den. SSF har som juridisk person men i samarbejde med Samrådet søgt Sydslesvigudvalget om 2 mill. kr. til det 3-årige projekt. I ansøgningen står også, at markeringen af 1864 skal bruges til at sætte fokus på os. Allerede nu har vi øget samarbejdet, idet mindretallets pressemedarbejdere regelmæssigt mødes. Det vil også være en god idé, hvis flere foreninger vil bakke op om Sydslesvig-magasinet, der nu er et samarbejde mellem SSF og Flensborg Avis. På den måde ville magasinet kunne videreudvikles både med hensyn til indhold og layout.

Viggo Jacobsen: Vi må følge op med en diskussion om, hvilket mindretal vi repræsenterer. Vi må ikke som nu være bange for at kræve noget af folk, bl.a. at de skal kunne tale dansk. Dette kunne drøftes på en Sydslesvig-konference. Folk nord for grænsen har svært ved at genkende sig selv i mindretallet.

Per Gildberg: Vi har også haft diskussionen i Skoleforeningen. Vi er for dårlige til at sælge, at vi stiller krav til vore medlemmer. Det har forpligtelser at være medlem i mindretallet. I Danmark kan man ikke forstå, at mange bare plukker lidt hist og her.

Kirsten la Cour: Historien, vi vil fortælle om os selv, lander tit i en meget lille kreds. Det er vanskeligt i en moderne tid at formidle det, der ikke skal forstås med hovedet, men med hjertet.

Flemming Birkemose: Formålet med informationsstrategien er at bruge ressourcerne bedre og få noget ekspertviden. Diskussionen er der hele tiden; vi skal have bedre mulighed for at komme ud med det, vi vil.

Flemming Meyer: Det er godt, at vi nu kommer i gang. Vi skal blive ved med at føre diskussionen.

Peter Lynggaard Jacobsen: Kirkerådet bakker op om magasinet.

Jens A. Christiansen:

- **Konklusion: Når vi har en aftale med et professionelt bureau og projektet er skudt i gang, bliver hele mindretallet aktiveret. Allerede den 21. januar har vi en drøftelse om, hvordan det skal gribes an. Punktet kommer på dagsordenen på de kommende møder. Opfordrer direkte SdU og Skoleforeningen til at afsætte midler og gå med ind i magasin-projektet, der er målrettet mod den danske offentlighed.**

9. Orientering om det danske mindretals stillingtagen til "Fünfter Bericht der Bundesrepublik Deutschland zu der Europäischen Charta der Regional- und Minderheitensprachen" v/SSF

Jens A. Christiansen: Denne stillingtagen udarbejdes i et samarbejde mellem SSF, SSW og Skoleforeningen. I år er vi i en anden, mere positiv situation, idet redueringen i tilskud til mindretallet er trukket tilbage, og sinti & roma er blevet optaget i forfatningen. Vi gør opmærksom på forskellige problemstillinger på skoleområdet, bl.a. med hensyn til satser og elevkørsel. Selve beretningen laver et skønmaleri af konsekvensen af nedskæringerne. Omtalen af mindretallet i medierne er et samarbejde mellem Radio Syd, TV Syd og NDR og ikke de tyske public service-kanalers orientering om mindretallet, ej heller er der udsendelser på dansk i tyske medier. Vi gør igen opmærksom på, at det danske sprog kun teoretisk kan benyttes i omgangen med myndighederne.

Jytte Nickelsen: Det er svært at tage stilling til noget, man ikke kender. Man kunne dog godt være skarpere i tonen, bl.a. i afsnittet om skolerne.

Anders Molt Ipsen: Vi kan godt se på formuleringen, men problemstillingen er kendt. Vi kan ikke ændre på beregningsforholdene, idet vi hverken kender beregningsgrundlaget eller Schülerkostensätze. Regeringen vil se på finansieringen af skolevæsenet, et udvalg udarbejder beregninger for 2014. Der sker ændringer i 2013 og 2014, bl.a. også m.h.t. pensions-udgifterne. Vi er klar til at tage en diskussion med udvalget. Vi håber at elevkørslen tages op på delstatsniveau. Det er lykkedes at holde niveauet i amterne i 2013.

Per Gildberg: Der blæser nu en helt ny vind fra Kiel. Vi har haft besøg af en hel delegation, der forklarede om nedskæringerne også for de offentlige skoler.

Martin Lorenzen: Charteret bør sendes rundt. Diskrimineringen af skolerne er jo nu af bordet, men det er godt, at Skoleforeningen gør opmærksom på, hvordan det reelt var. Det er også godt, at der nu findes et beregningsgrundlag også for privatskoler.

Thorsten Kjærsgaard: Kan man ikke i det sidste afsnit om Skoleforeningen flette ind "und für den Fortbestand der dänischen Minderheit" for at vise, hvor vigtigt, det er.

Flemming Meyer: Det drejer sig her om sprogcharteret og ikke om rammekonventionen. Slesvig-Holsten bruger hele tiden vore skoler som argument for, at de overholder, hvad de skal, og vi leverer varen. Vi bør kigge på både sprogcharteret og rammekonventionen for at se, hvad man har forpligtet sig til og se, hvor det halter.

Stinne Døssing: Vil gerne have mulighed for at læse det. Vi har problemer både med sygekasserne og Medizinischer Dienst.

Jens A. Christiansen:

- **Konklusion: Vi har hidtil kun fokuseret på skoler, medier og det almene kulturelle arbejde, men hvis Sundhedstjenesten har et konkret problem, vil vi gerne tage det med. Rapporten samt høringsvar sendes ud.**

10. Eventuelt

Jens A. Christiansen: Går ud fra, at mødeplanen er ok, da vi ingen tilbagemeldinger har fået.

Inger Marie Christensen: Vi aftalte, at der skal aflægges beretninger fra de enkelte foreninger, det savner jeg.

Jens A. Christiansen:

- **Konklusion: På næste møde aflægges Dansk Sundhedstjeneste og Dansk Centralbibliotek beretninger. Hvis dagsordenen er lang, kun Dansk Sundhedstjeneste**

11. Lukket møde

Der er intet under punktet.

Mødet slutter kl. 20.30

19. december 2012
jh / JAC